

Implementeren van een zorginnovatie. *Heel gewoon.*

Innoveren in de zorg, dat is heel erg zorg van nu. Het kan zelfs zo zijn dat wat je collega innovatief vindt, jij als dagelijkse routine ziet, of andersom. Er zijn al heel wat zorgorganisaties die met succes grote of kleine innovaties hebben toegepast. Wil je ook een toepassing implementeren? Heel goed! Het is wel belangrijk om je te realiseren dat implementatie meer is dan alleen een nieuw product aanschaffen. En niet iedereen doet dit op hetzelfde tempo. Daarom zetten wij in deze folder een aantal tips voor je op een rij.

STAP 1

Probleem / Doelstelling

Leuk dat je wilt gaan innoveren, maar waarom eigenlijk?

Wat is het doel dat je wilt bereiken? Denk aan een doel dat een positief effect heeft op je cliënten, hun mantelzorgers of je collega's. Het kan ook dat je een probleem wilt oplossen. Welk probleem en voor wie? Probeer het probleem niet in te vullen voor anderen maar vraag hen waar ze tegen aanlopen. Zit er misschien een probleem 'achter' het probleem? Overleg met elkaar. Daar zijn methodieken voor, zoals Single loop and double loop learning, Design Thinking en Problem Reframing. Want de oplossing kan wel eens ergens anders liggen dan je dacht.

STAP 2

Visie overeenstemmen

Is je doel ook een doel van je organisatie?

De kans op succes is groter als je kunt aangeven hoe je met de innovatie een doelstelling van je organisatie ondersteunt. Dan is de inzet van technologie voor dat doel logisch; het heeft een 'plek'. Zonder plek is er ook geen budget, en wordt de kans op succes kleiner. Je hebt een bestuur nodig dat je ondersteunt met een duidelijke visie en voor de implementatie tijd, geld en structurele ruimte vrijmaakt.

STAP 3

Doelgroep bepalen

Wie krijgen met de innovatie te maken? Weten zij er al van?

Voor wie verandert er iets door de innovatie? Op de werkvloer, in het dagelijks leven, tijdens het bezoekuur? Vaak zorgt implementatie ook voor verandering in een vertrouwd systeem of werkproces. Wie gaan deze verandering merken? Wie hebben invloed op het succes van de implementatie? Deze mensen zijn je doelgroep. Het is belangrijk dat zij kunnen meebeslissen over de keuzes die je maakt en dat ze betrokken worden in het implementatieproces. Dat kunnen collega's zijn, cliënten, maar ook mantelzorgers. Met een doelgroep-analyse kun je hen goed in kaart brengen. Zo kom je er ook achter hoe je hen het beste kunt betrekken.

TIP

Vind ambassadeurs

Heb je al een enthousiasteling op de werkvloer?

Kijk eens rond of je medewerkers kunt vinden die 'ambassadeur' willen zijn. Zij zijn enthousiast over het gebruik van de techniek en hebben ervaring vanuit de praktijk. Zij kunnen de rest van het team motiveren en eventuele weerstand wegnemen. Je kunt hun positieve ervaringen delen op intranet of het prikbord om de andere collega's enthousiast te maken. Zij kunnen vragen beantwoorden van de minder vaardige werknemers en hen op weg helpen. Denk bijvoorbeeld aan een ambassadeur per regio, locatie of wijkteam.

STAP 4

Innovatie kiezen

Er zijn zo veel oplossingen, welke is nou de beste?

Maak niet te snel een beslissing. Sluit in het begin geen oplossingen uit, maar kijk breed. Doe dit samen met je doelgroep. Wat is er allemaal verkrijgbaar? Zie bijvoorbeeld de zorgoplossingen op [zorgvannu.nl](https://www.zorgvannu.nl). Kijk kritisch naar de verschillen tussen de oplossingen. Als je je doel hebt bepaald, weten jullie al duidelijker waar de oplossing aan moet voldoen. Kijk dan naar de kenmerken van elke oplossing, wat het van iedereen vraagt die betrokken is en wat het hen oplevert. Het moet goed bij hen aansluiten. Zet de sterke en zwakke punten van de beoogde innovatie op een rij. Hier is ook een kant-en-klare vragenlijst voor.

TIP

Ervaringen van anderen

Heb je al bij de buren gekeken?

Niet iedereen hoeft hetzelfde wiel uit te vinden. Kijk eens naar andere zorgaanbieders en hoe zij het doen. Wat zijn hun inzichten en ervaringen? Zorg van Nu zet bij oplossingen die al bij een organisatie zijn geïmplementeerd de contactgegevens van die organisatie erbij. Denk ook aan het navragen in de regio, bij zusterorganisaties, in Facebookgroepen, enz. Bedenk wel dat de oplossing van een ander niet per se ook hoeft te passen in jouw organisatie.

STAP 5

Eisen opstellen

Aan welke eisen moet de innovatie voldoen?

Als je door de bomen het bos niet meer ziet, helpt het om samen met je doelgroep alle technische en functionele eisen op een rij te zetten. Ga na welke stappen jullie moeten nemen en wat er daardoor verandert. Kijk naar wat de oplossing oplevert en voor wie. Denk aan een innovatie die aansluit bij je bestaande en verwachte processen. Bedenk ook dat processen bijstellen niet erg is. Dat hoort nu eenmaal bij implementatie. Het hoort ook bij de zorg, waarin veranderingen vaak in de organisatie of in processen zitten.

STAP 6

Businesscase opstellen

Heb je budget? Heb je al nagedacht over de kleine lettertjes?

Wat zijn de randvoorwaarden voor je innovatie? Hoe zit het met de financiën, de kwaliteit, de maatschappelijke winst, het arbeidsplezier? Hier kun je een businesscase voor opstellen. Vaak kunnen innovaties gefinancierd worden vanuit het huidige budget. Als dit niet mogelijk is, dan zijn er regelingen die je helpen bij het financieren van je innovatie (zie de regelingen-waaier op [zorgvannu.nl](https://www.zorgvannu.nl)). Neem in de businesscase de kansen en bedreigingen mee die je ziet. Stel ook hierbij randvoorwaarden op. Denk hiernaast aan de projectvoering, de infrastructuur, de logistiek, de training, de mogelijke risico's en de wet- en regelgeving rondom de implementatie.

STAP 7

Strategie bepalen

Gaat jouw strategie wel succesvol zijn?

Bepaal samen met je doelgroep hoe je de implementatie gaat aanpakken. Een los project of strategie om alleen de nieuwe technologie in huis te halen, is meestal niet genoeg voor blijvend succes. Je gaat niet alleen aanschaffen en installeren, je gaat ook een zorgproces veranderen. Om iets te implementeren, moet je vaak ook iets de-implementeren. Daar is een samenhangende strategie voor nodig. Betrek je doelgroep hierbij. Hun voorkeur voor een strategie kan wel eens verschillen van degene die je zelf had bedacht.

STAP 8

Leverancier kiezen

Oké, maar wanneer kun je nou een leverancier kiezen?

Je hebt samen met alle betrokkenen een strategie gekozen, je hebt een financiële analyse gemaakt en je weet wat je nodig hebt. Nu kun je gaan nadenken over welke leverancier het beste daarbij past. Het is slim om in elk geval hier een 'go / no go'-moment in te plannen (vaker is nog beter). Zo maak je je bestuurders bewust van de effecten van de implementatie. Na een 'go' kun je je leverancier kiezen. Ga bij de leverancier na welke afspraken je kunt maken over hun ondersteuning bij de implementatie, het gebruik daarna en het opschalen.

STAP 9

Implementatie uitvoeren

Je hebt hem binnen! Wat ga je er nu mee doen?

Nu is het tijd om de implementatie uit te voeren. Denk eraan: begin klein en met de hulp van de enthousiaste ambassadeurs. Zij kunnen andere medewerkers ondersteunen en het aanspreekpunt zijn. Zij kunnen bijvoorbeeld voorlichting en een demonstratie geven, zodat collega's enthousiast worden. Het is belangrijk dat iedereen leert omgaan met de innovatie en ervaring opdoet. Investeer in de kennis en digitale vaardigheden van je collega's en je cliënten. Een goede begeleiding en ondersteuning van de gebruikers blijft tijdens en na de implementatie essentieel. Want het leren omgaan met een veranderd werkproces duurt vaak langer dan het omgaan met de innovatie.

STAP 10

Evaluatie

Je denkt toch niet dat je nu klaar bent?

Als je niet structureel aandacht aan de ervaringen met de innovatie besteedt, dan verdwijnt hij zo weer in de kast. Evalueer tijdens vergaderingen en analyses. Zo kom je erachter of de implementatie succesvol verloopt. Kijk ook naar de mogelijkheden van het nieuwe systeem om het daadwerkelijke gebruik van de innovatie te analyseren. Misschien moet je nog ergens bijsturen. Bedenk dat mislukken er ook bij hoort. Praat hierover. Door na te gaan hoe het is gelopen, kun je ervan leren voor de volgende keer. Er zijn tools om je te helpen continu te verbeteren, zoals de PDSA-cyclus. Denk ook aan SCRUM-sessies waarbij alle betrokkenen even bij elkaar komen.

STAP 11

Opschalen

Tijd om het op grotere schaal toe te passen, maar hoe dan?

Als het gelukt is om de innovatie succesvol in te voeren, kun je het op grotere schaal gaan toepassen. Vier dan eerst het succes dat je hebt behaald. Maak de resultaten duidelijk en zichtbaar voor de rest van de organisatie. Geef aan welke factoren of effecten belangrijk waren voor het slagen. Door het succes te vieren en complimenten te geven, stimuleer je een innovatief klimaat in je organisatie. Laat je ambassadeurs hun ervaringen delen met de groep zorgmedewerkers die de innovatie nog niet kent. Je neemt vaak meer aan van een collega dan van een ontwikkelaar of onderzoeker. Laat ook cliënten de resultaten zien en wat de innovatie heeft opgeleverd. Dan zullen zij er sneller zelf naar vragen.

Alles over implementatie op een rijtje

Wat zijn de stappen op een rij?

Welke tools zijn er om je te helpen?

Waar vind je meer tips en informatie?

Ga naar zorgvannu.nl/implementatie

Veel van de tools, handleidingen en advies over implementatie vind je op **zorgvoorinnoveren.nl**

Volg ons op social media:

 [@zorgvannu](https://twitter.com/zorgvannu)

 www.fb.com/zorgvannu